

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคสมัยก่อนพุทธกาลมีศาสนาอื่นและลัทธิอื่นที่มีบทบาทเกี่ยวกับการเผยแพร่ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาหลักคำสอนลัทธิอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาเจ้าชายสิทธัตถะได้ทรงศึกษาเรียนรู้ตามครูบาอาจารย์ลัทธิในยุคนั้นก็เกิดความรู้ใหม่ว่าสิ่งที่ตนเองศึกษาเรียนรู้จากเจ้าลัทธิ เจ้าสำนักนั้น ยังไม่ใช่สิ่งที่ตนเองอยากรู้ จึงได้ออกมาค้นหาในสิ่งที่ตนปรารถนาที่จะรู้ เมื่อได้ตรัสรู้แล้วพระพุทธเจ้าได้เสด็จไปเทศนาสั่งสอนคนทุกชาติชนวรรณะ ตามคามนิคมชนบทต่างๆ ด้วยอำนาจพระมหากรุณาธิคุณแก่หมู่สัตว์ เมื่อมีคนเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธเจ้าและพระธรรมประสงค์จะออกบวชและปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ พระพุทธเจ้าก็ทรงอนุญาตให้บวช ในไม่ช้าก็เกิดมีพระสงฆ์สาวกหรือพระภิกษุสงฆ์ขึ้นมา^๑

ก็ทรงเริ่มประกาศพระพุทธศาสนา โดยทรงใช้เวลาตลอดฤดูฝนแรก รวบรวมพุทธสาวกได้ ๖๐ รูปแล้วทรงอบรมคุณธรรมแก่พระสาวกเหล่านั้นอย่างเพียงพอที่จะแยกย้ายกันออกไปประกาศพระพุทธศาสนา ครั้นพอหมดฤดูฝนก็ทรงเรียกพระสาวกเหล่านั้นมาประชุม แล้วรับสั่งให้แยกย้ายไปประกาศพระพุทธศาสนาในภูมิภาคต่างๆ การประชุมในครั้งนี้นับว่าเป็นการ ประชุมปฐมนิเทศสำหรับพระธรรมทูตรุ่นแรกในพระพุทธศาสนา โดยที่พระองค์ทรงรับสั่ง กับพระภิกษุทั้งหลาย (๖๐ รูป) นั้นว่า “ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราพ้นแล้วจากปวงทั้งปวงทั้งที่เป็นของทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ แม้พวกเธอก็พ้นแล้วจากปวงทั้งปวงทั้งที่เป็นของทิพย์ทั้งที่เป็นของมนุษย์ (เช่นกัน) พวกเธอทั้งหลายจงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อ ประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ พวกเธออย่าได้ไปรวมโดยทางเดียวกันสองรูป, จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง และงามในที่สุด, จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะครบบริบูรณ์ บริสุทธิ์ สัตว์ทั้งหลาย จำพวกที่มีอุลล คือ กิเลส น้อยมีอยู่, แต่เพราะไม่ได้ฟังธรรม ย่อมเลื่อม, ผู้รู้ทั่วถึงธรรมจักมี ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็จัก ไปตำบลอุรุเวลาเสนานิคมเพื่อแสดงธรรม”^๒ เหล่าพระสาวกทั้ง ๖๐ รูป ที่ทรงส่งไปประกาศพระศาสนานั้นถือว่าเป็น คณะพระธรรมทูตชุดแรกที่ปรากฏในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา โดยที่พระองค์ก็ทรงเสด็จไปเผยแผ่ พระศาสนาเหมือนกัน คือเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง ซึ่งเป็นเจ้าลัทธิที่ผู้คนนับถือมาก เมื่อเจ้าลัทธินับถือและเลื่อมใสแล้ว เหล่าบริวารทั้งหลายก็จะได้เลื่อมใสตามไปด้วยทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่ไปได้อย่างรวดเร็ว และพระพุทธศาสนาก็ได้แพร่หลาย นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

^๑แสง จันทรงาม, *พุทธศาสนวิทยา*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๒), หน้า ๑๐.

^๒วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๔๐.

นอกจากนั้น พระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติหน้าที่ของพระองค์ตลอด ๔๕ พรรษา เรียกว่า “พุทธจริยา” ซึ่งเป็นกิจของพระพุทธรูปเจ้าทุกพระองค์จะต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนเป็นสำคัญ ดังปรากฏในพุทธกิจของพระองค์ที่ปฏิบัติในแต่ละวันนับตั้งแต่ตรัสรู้จนถึงเสด็จดับขันธปรินิพพานดังนี้

๑) ปุพฺพณฺเห ปิณฺทปาตํ ในเวลาเช้าทรงเสด็จออกบิณฑบาต โปรดสัตว์ไปยัง หมู่บ้าน นิคมต่างๆ เพื่ออนุเคราะห์แก่มหาชนด้วยการแสดงธรรมโปรด

๒) สายณฺเห ธมฺมเทศนํ ในเวลาเย็นทรงแสดงธรรมแก่มหาชนที่เข้ามาเฝ้า

๓) ปโทเส ภิกฺขุ โอวาทํ ในเวลาค่ำทรงให้โอวาทพระภิกษุ

๔) อพฺพลฺลตเต เทวปญฺหนํ ในเวลาเที่ยงคืนทรงตอบปัญหาเหล่าเทวดา

๕) ปจฺจุสฺเสว คเต กาเล ภพฺพาภพฺเพ วิโลกนํ ในเวลาใกล้รุ่งทรงตรวจดูสัตว์โลก ผู้อยู่ในข่ายคือพระญาณ เพื่อเสด็จไปแสดงธรรมโปรด^๓

เมื่อพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างสันติสุขให้แก่มหาชนเป็นหลักสำคัญ พระพุทธองค์ทรงวางหลักการและวิธีการให้ เป็นรูปธรรมขึ้นมารองรับ หลักการสำคัญที่ พระพุทธองค์ทรงบัญญัติขึ้นมารองรับก็คือพระธรรมวินัย เพื่อให้พระสาวกปฏิบัติตนได้ถูกต้องในฐานะพระธรรมทูตหรือทูตแห่งธรรม เพื่อทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงมหาชนได้มากที่สุด หากว่าการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธองค์ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ พระพุทธองค์ก็จะยังไม่อาจเสด็จดับขันธปรินิพพานได้ ดังพุทธดำรัสในมหาปรินิพพานสูตรว่า “มารผู้มีบาป เราจะยังไม่ปรินิพพานตราบเท่าที่พรหมจรรย์ของเรายังไม่บริบูรณ์ กว้างขวาง แพร่หลาย รู้จักกันโดยมาก มันคงดี กระทั่งเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายประกาศได้ดีแล้ว”^๔

หลังจากที่พระพุทธเจ้าเสด็จสู่พระปรินิพพานได้ ๒๓๖ ปี ก็ได้มีการ สังคายนาพระธรรมวินัยใหม่ ซึ่งนับเป็นครั้งที่ ๓ ในการสังคายนาครั้งนี้มีพระโมคคัลลีย์บุตรตีสสเถระเป็นประธานสงฆ์และเป็นผู้ถาม พระมัชฌันติกะและพระมหาทเวเป็นผู้วิสัชนา และได้รับ พระสงฆ์เป็นพระอรหันต์จำนวน ๑,๐๐๐ รูป พระเจ้าอโศกมหาราชทรงอุปถัมภ์ ทำให้การ สังคายนาที่โอศาการาม เมืองปาฏลีบุตร แคว้นมคธ ทำอยู่ ๙ เดือน จึงสำเร็จ เกี่ยวกับหลักฐานการ ทำสังคายนาครั้งนี้ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวไว้โดยสังเขป ดังนี้ พระเจ้าอโศกมหาราชทรงอุปถัมภ์การสังคายนาครั้งที่ ๓ ณ พระนครปาฏลีบุตร หลังจาก เสร็จสิ้นการสังคายนาแล้ว ได้ทรงส่งพระสงฆ์ไปประกาศพระพุทธศาสนาในดินแดนต่างๆ รวม ๙ สาย ในบรรดา ๙ สายนั้น พระโสณะเถระและพระอุตตระเถระ เป็นสายหนึ่ง(คัมภีร์สมันตปาสาทิกา อรรถกถาแห่งพระวินัยปิฎก นับเป็นสายที่๘แต่คัมภีร์ศาสนวงศ์นับย้อนเป็นสายที่๒) ได้นำ พระพุทธศาสนาไปประดิษฐานในอาณาจักรสุวรรณภูมิ ซึ่งสันนิษฐานกันว่า ได้แก่จังหวัดนครปฐม โดยมีโบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ เช่นพระปฐมเจดีย์ เป็นต้น เป็น

^๓ที่.สี.อ. (บาลี) ๑/๔/๔๕-๔๗, ส.ส.อ. (บาลี) ๑/๑๙๗/๒๓๒-๒๓๔, อ.อ. เอกก.อ. (บาลี) ๑/๕๓/๕๖-๕๘.

^๔ที่.ม. (ไทย) ๑๐/๑๖๘/๑๑๓-๑๑๔.

ประจักษ์พยานอยู่จนบัดนี้^๕ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดส่งพระธรรมทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาจนเป็นปึกแผ่นมั่นคงถึงปัจจุบัน^๖

ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีพระธรรมทูตที่ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเขตจำนวน ๗ รูป มีหน้าที่ในการเผยแผ่อบรมสั่งสอนประชาชนและเด็กเรียนเยาวชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบทั้งด้านการช่วยเหลือผู้ประชาชนผู้เดือนร้อน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือ เพื่อแก้ไขปัญหา แต่การทำงานย่อมพบเจอสภาพปัญหาสารพัด ในแต่ละเขตพื้นที่ย่อมมีปัญหาไม่เหมือน การแก้ปัญหาต้องอาศัยทั้งประสบการณ์จากการลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริงๆ อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยศึกษาตามความคิดเห็นและเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอน้ำปาด เพื่อที่จะนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ นำไปพัฒนาปรับปรุงการทำงานของพระธรรมทูตในอำเภอน้ำปาดต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อ บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ พระสงฆ์ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และ ในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีอะไรบ้าง

^๕พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พระพุทธศาสนาในเอเชีย, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๓.

^๖พระครูวิเวกวราภรณ์ (ประสิทธิ์ จานวโร), “บทบาทของพระธรรมทูตที่มีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖). หน้า, ๔.

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษา บทบาทของการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี มีการกำหนดขอบเขตที่ทำการการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาตามแนวคิดของคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านศีลห้า” ใน ๘ ด้าน ได้แก่ ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสัมมาชีพ ด้านสันติสุข ด้านศึกษาสงเคราะห์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านกตัญญูทศเวทิตธรรม ด้านสามัคคีธรรม^๗

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุ, เพศ, การศึกษา, ระดับการศึกษา, ระดับการศึกษา, ระดับการศึกษา,

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย

๑. บทบาทด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม
๒. บทบาทด้านสุขภาพอนามัย
๓. บทบาทด้านสัมมาชีพ
๔. บทบาทด้านสันติสุข
๕. บทบาทด้านศึกษาสงเคราะห์
๖. บทบาทด้านสาธารณสงเคราะห์
๗. บทบาทด้านกตัญญูทศเวทิตธรรม
๘. บทบาทด้านสามัคคีธรรม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ พระสงฆ์ในอำเภอน้ำปาดจังหวัดอุดรธานี จำนวน ๑๔๐ รูป ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญจำนวน ๗รูป/คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

^๗คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา, “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”, อพทฤษฎี ศรีเอทนีว จำกัด, ๒๕๕๗

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การปกครองของคณะสงฆ์ อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งประกอบด้วยเขตการปกครองระดับตำบล ๖ ตำบล ดังนี้

- ๑) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลแสนตอ
- ๒) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลบ้านฝ้าย
- ๓) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลเด่นเหล็ก
- ๔) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลน้ำไคร้
- ๕) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลน้ำไผ่
- ๖) เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าแฝก

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยเริ่มทำการ ศึกษาตั้งแต่ระยะเวลา เดือน ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือน มีนาคม ๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ บทบาท หมายถึง การทำตามบท, การร่ำตามบท, โดยปริยายหมายความว่า การทำตามหน้าที่ ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม, บทบาทด้านสุขภาพอนามัย, บทบาทด้านสัมมาชีพ, บทบาทด้านสันติสุข, บทบาทด้านศึกษาสงเคราะห์, บทบาทด้านสาธารณสงเคราะห์, บทบาทด้านกตัญญูกตเวทิตธรรม, บทบาทด้านสามัคคีธรรม

๑.๖.๒ พระธรรมทูต หมายถึง พระสงฆ์ที่ผ่านการอบรม ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ โดยได้รับการแต่งตั้งจากแม่กองงานพระธรรมทูต และคณะสงฆ์ให้ปฏิบัติภารกิจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในเขตความรับผิดชอบของคณะสงฆ์อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์

๑.๖.๓ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา หมายถึง ทำให้ขยายกว้างขวางออกไป สำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หมายถึง การนำเอาหลักธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อไปถ่ายทอดให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้และน้อมนำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนเหล่านั้นไปประพฤติปฏิบัติ

๑.๖.๔ ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูตที่ออกบอ
รมสั่งสอน แนะนำ ให้ประชาชนได้ดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตามหลักของศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม

๑.๖.๕ ด้านสุขภาพอนามัย หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูตที่ได้แนะนำให้
ประชาชน ได้รู้จักการดูแลรักษาตนเอง ให้เป็นปกติสุข ป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ

๑.๖.๖ ด้านสัมมาชีพ หมายถึง วิธีการอบรมสั่งสอน แนะนำของพระธรรมทูตให้แก่
ประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพที่สุจริต

๑.๖.๗ ด้านสันติสุข หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูต ที่ได้สั่งสอนอบรม
แนะนำประชาชน ให้รู้จักความเสมอภาคมีสิทธิเสรีในการดำเนินชีวิต ความยุติธรรมไม่เอินเอียงข้างใด
ข้างหนึ่ง

๑.๖.๘ ด้านศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูต ในการ
ช่วยเหลือและการให้ความรู้ด้านการศึกษาแก่เยาวชนที่มีฐานะทางครอบครัวยากจน ได้มีโอกาสใน
การศึกษาเล่าเรียนให้สูงขึ้น

๑.๖.๙ ด้านสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูตในการ
ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้ตกทุกข์ได้ยากหรือประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยที่มนุษย์กระทำเกิดเอง
แก่สาธารณชนทั้งหลาย

๑.๖.๑๐ ด้านกตัญญูกตเวทิตธรรม หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูต ในการ
อบรมสั่งสอนประชาชนให้การรู้จักการตอบแทนคุณ แก่ผู้ที่มีพระคุณ โดยสมควรแก่ฐานะ ได้แก่ คุณ
พระพุทฺธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ พ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติสายโลหิต

๑.๖.๑๑ ด้านสามัคคีธรรม หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของพระธรรมทูต ที่อบรมสั่งสอน
แนะนำประชาชน ให้เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆด้วยความพร้อมเพรียง ความเห็นพร้อม
ต้องกัน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทราบบทบาทพระธรรมทูตด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน อำเภอน้ำปาด
จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๗.๒ ได้ทราบผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทพระธรรมทูตด้าน
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๗.๓ ได้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ใน
อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาบทบาทพระธรรมทูตด้านการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์